

Priloga „Vrtcu“.

Štev. 6.

Ljubljana, dne 1. junija 1908.

XVI. tečaj.

Tožba prosjaka.

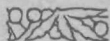
Zakaj se, dete, me bojiš,
moža neznanega,
zakaj se lica ti bojiš —
ah, razoranega?!

Že petdeseta je pomlad
na svet vrnila se,
odkar je zvezda mojih nad
v morje vtopila se . . .

Poglej svetinjo, nemi znak
junaške smelosti,
in bergljo in šepáv korak —
znak ohromelosti!

Zato se, dete, me ne boj,
moža neznanega,
bridkosti z lica beri mi,
od solz opranega!

Bogumil Gorenjko.

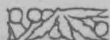

V polju . . .

Aj, tam v polju, zlatem polju
rožica cveti,
solnčece dobrotno greje
nežne ji brsti,

Rožica veselo smeje
solnčku se v obraz,
rožici veseli v polju
pa smehljam se jaz.

Semjonov.

Venec lepih dogodkov iz življenja našega cesarja.

3. Dobrodelna radodarnost našega cesarja.

Naš cesar je že kot dete razodeval posebno usmiljeno srce, kakor nam kaže ta-le pristrčni dogodek.

L. 1834. je bila cesarska družina 18. avgusta, ko je mali nadvojvoda stopil v peto leto, zbrana na cesarskem dvoru v Laksenburgu. Veselo je tekal mali princ po tratah in se radoval s svojimi igračami, kakor se pač radujejo otroci v svoji zlati detinski dobi. Večkrat pa je pogledal z milim očesom vojaka, ki je pred vhodom cesarskega dvora s puško ob rami hodil gor in dol. Solnce je vroče pripekalo in ubogi vojak se je smilil plemenitemu otroku. Približa pa se cesar Franc; takoj popusti mali princ svoje igrače, stopi k dedu in ga prosi, da bi smel obdarovati ubogega vojaka. Cesar se prijazno nasmehne in da svojemu vnuku nekaj denarja z dovoljenjem, naj ga podari vojaku-stražniku, rekoč: „Ubogim dobro storiti nikoli ne branim.“ Princ teče k vojaku in mu ponuja: „Na, vzemi, dragi mož!“ Pa kako se začudi, ko vojak noče sprejeti daru, ker je to prepovedano na straži. Žalosten pogleduje zdaj denar zdaj vojaka. V tej zadregi teče k dedu in potoži, da vojak noče vzeti. „Seveda,“ ga pouči cesar, „vojak na straži ne sme vzeti denarja; pa mu ga deni v torbo za patrone, ki mu visi na hrbtu.“ Vesel steče deček zopet k vojaku. Toda pokaže se nova težkoča: vojak je prevelik, deček pa premajhen, da bi mogel doseči torbo. Žalosten kliče cesarja na pomoč. Smehljaje se pristopi ded, privzdigne malega vnuka, ki veselo vtakne denar v vojakovo torbico. Potlej pa poskoči in radostno vzklikne: „Zdaj pa ima dosti denarja, zdaj pa ni več revež.“

* * *

Bilo je l. 1854. Starka, 92 let stara ženica, vsa sključena in onemogla, prisopiha v predsobo ter čaka trenutka, da bo smela stopiti pred cesarjevo obličje. Žalost in skrbi se ji bero iz nagubančenega obličja. Slaba obleka izpričuje revščino in bedo in vsa noša kaže, da je prišla od daleč. Le ena skrb jo še muči: ali ji bode pač dovoljeno stopiti pred cesarja, o katerem je slišala že toliko dobrega. Pa teh skrbi je kmalu rešena, uradnik jo odvede v sprejemno sobo. Ko zagleda cesarja, jo čuvstvo tako prevzame, da poklekne predenj. Cesar jo vzdigne in osrčuje. „Milostni kralj!“ prične ženica v ogrskem jeziku, „mati, ki je v velikih stiskah, se bliža najvišjemu prestolu. Nad sto milj daleč sem prišla sem; na Sedmograškem je moja domovina. Imam šest sinov. Pet jih je služilo vojake, šesti pa ni hotel storiti prav. Zavedli so ga razbojniki in potlej je bil obsojen na 10 let težke ječe.“ Žena je seveda še nadalje pripovedovala vse podrobnosti, kar je trajalo precej časa; a vladar se ni navedičal poslušati. Ko je ženica končala, izpregovori cesar: „Le potolaženi bodite, kar se more in sme storiti za prostost vašega sina, da bi zopet krenil na pravo pot, se bo gotovo zgodilo.“ Potem spremlja starko do vrat ter ji da za pot 100 goldinarjev iz svojega žepa.

Med pšeničnim biljem.

Zlata zora se je rodevala na vzhodu in zlatila jasni nebeški svod. Zvezdice so vztrepetale in pobledevale druga za drugo, proti zapadu pa je strahopetno veslala luna in hitela, da tem preje skrije nadležni zorici svoj blede obraz. Le-ta se ji je pa smehljala in vstajala v svoji zlati obleki nad gorami...

Tedaj se je že zibal visoko gori pod nebom škrjanček in žvrgolel in prepeval hvalnice ljubemu Stvarniku.

Ni se še rdečila zorica, ko se je vzbudil v gnezdecu — tam sredi njive med pšenico — pomežikal

zaspano in se parkrat ozrl okrog sebe. Nad njivami je še ležala tema, da niti ni mogel natanko razločiti pšeničnih bilk. Vse je še dremalo in sanjalo sladke sanje. Tudi v gnezdu so rjavkasti mladiči — njegovi ljubčki — še mirno spavali, le njegova družica je zaspano dvignila glavico in šepetala:

„Ali se boš že vzdignil? Pet?“

„Da, ljuba moja,“ odvrne ji veselo škrjanček. „Sicer je še kroginkrog tema, a glej tam-le nad gorami se že malce svita. Ti pa še zaspančkaj, dokler se drobiž ne vzbudi. — Vrnem se kmalu . . .“

„Še mesto mene zahvali Boga!“ naročevala mu je skrbna ženica, vtaknila glavico med mehko perjice in zopet zadremala . . .

Škrjančku pa je radosti kipelo drobno srce. Žvrgoleč se je dvigal v sveži, mehki zrak, vrtel se v sinjih višavah in vriskaje napovedaval, da zlata zorica že vstaja nad gorami in da se vsak čas pripelje beli dan.

In res je skoraj zorica pripeljala beli dan. Zlato solnce je pokukalo izza gora in vtilo šop svetlih žarkov čez nebo in čez zemljo. Ptički so zaščebetali, in rožice so se vzbudile in dvignile glavice ter druga drugi voščile dobro jutro.

Radovedni solnčni žarki so se prikradli tudi do škrjančkovega gnezda tam sredi njive, pogledali vanj — in mladi škrjančki so se vzbudili. Mamica se je namreč že malce prej vzdramila in ščitila z gorkim perjem mladi zarod — štiri mladiče.

„Oh, mamica, solnce!“ pokukal je eden izpod toplega materinega krila.

„Kako je lepo!“ dodejal je drugi in se izmotal izpod mamice.

„Mama, jaz sem pa lačen,“ zaprosil je tretji in tudi pomolil glavico iz mamičinega perja.

„Jaz tudi, jaz tudi,“ hiteli so vsi po vrsti in hkrati pozabili na zlato solnce in lepo jutro.

Mamica je skočila iz gnezda in jim skrbeče prepovedavala iti iz gnezda, dokler se ne vrne. Pa je odletela iskat hrane lačnim želodčkom. Za par trenutkov se je že vrnila in prinesla poln kljun mrgo-

lincev. Toda le dva sta dobila nekaj v želodček, dva sta pa še odpirala kljunčke in zijala. Pa kaj to? Čivkala sta, na vse pretege čivkala in prosila, ker nista ničesar dobila. Skrbna mamica ju je pa potolažila, da jima precej prinese še boljše hrane kakor onima dvema, in zopet odleti.

Precej dolgo je trajalo, da je nasitila otročiče in tudi sama zavžila par mrgolincev.

Nato so pa siti mladički poskakali iz gnezda in jeli drug drugemu nagajati. Celo mamice niso pustiti v miru. Zdaj jo je ta, zdaj drugi pukal za perutnice ali za rep. A mamica jih ni prav nič pokarala, šele veselila se je z njimi . . .

Kar se eden spomni, da še ateja ni videl in vpraša mamo:

„Mama, kje so pa ata?“

Mama je pokazala proti nebu in odvrnila:

„Ata so šli že, ko ste še vi vsi spančkali, tja gori pod nebes, da prepevajo slavo ljubemu Bogu.“

„Pa se bodo kmalu vrnili?“ vpraševal je drugi.

„Kmalu, kmalu.“ „Vidite, otročiči moji,“ podučevala jih je mamica „ata morajo vsako jutro ob zori pod nebes, da zahvalijo nebeškega Očeta, katerega je sama dobrot, in prosijo za nas vse, da se nam čez dan ne prigodi kaka nesreča.“

„Oh, mama, kdaj bomo pa mi mogli pod nebes?“ ogласi se zopet mladiček, in vsi se ozro proti sinjemu nebu ter zažele tja gori v nepregledne višave . . .

„Le počakajte,“ odvrne jim dobrovoljna mamica, „da vam zrastejo peruti. Ker pa še zdaj ne morete pod nebes, zato tukaj zahvalimo Boga!“

In mamica je zažvrgolela, veseli mladiči so se ji pa pridružili s ščebetajočimi glaski ter čivkali v pšeničnem gozdu, kakor so vedeli in znali . . .

V tem je pa škrjanček končal svojo jutranjo pesmico in se jel žvrgoleč spuščati proti nižavam, da si že mogel v zraku zapaziti drobno piko, ki je postajala vedno večja in večja. A zdaj je obmolnil, stisnil k sebi peruti in kakor kamen padel na tla.

Ej, kako veselo in radostno so ga pozdravili drobni mladiči in mu želeli dobro jutro. Kar obsuli

so ga z vprašanji, kaj vse je videl tam gori pod nébesom in kdaj bodo smeli sami z njim itd. Škrjanček jim je komaj sproti odgovarjal.

Pa kmalu so jeli mladi škrjančki zopet noreti in se kopati v prsti. Stara dva pa sta jih gledala z nepopisno radostjo in se jim naposled še sama pridružila ter se ž njimi pomladila . . .

Srečni ptički! . . .

Aleksij Andrejev.

V kleti . . .

V kleti stanujemo. Prav pod stropom se svetli drobno okence, prašno in zamazano z blatom. Vselej, kadar se ob slabem vremenu pripelje gosposka kočija po ulici, pade nekaj blata na naše okence; tako postaja naše bivališče zmiraj bolj mračno in neprijetno . . .

Vseh otrok skupaj nas je čvetero, namreč: Lojzek, Martinek, Julka in jaz. Med seboj smo si jako slabi prijatelji; drugdrugemu smo nevoščljivi. To pa zato, ker nam mamica zjutraj, ko odidejo v tovarno, puste lonec fižola, ki je pa mnogo premajhen za štiri usta. Jojmene, kako se kregamo, ko pričnemo prazniti talonec! Jaz upijem na vse grlo, Lojzek lasá Martinka, Julka pa joka.

Kako sem jaz včasih hud na našega Lojzka! Vsede se na tla in dene lonec med noge, kakor bi mu bil sam gospodar, kakor bi bil samo on lačen. Martinek ima čisto prav, ako vzame žlico in ga lopne . . . Sevé, Lojzek je močnejši in povrne Martinku desetkrat. Pa tudi jaz sem včasih hudo lačen in zato kričim na vse grlo. Julka pa je še čisto majčkена in samo kremži svoj obrazek. Meni se pravzares smili, uboga Julka, in rad bi ji pomagal. Pa kaj, ko je Lojzek veliko močnejši in dovolj hudoben.

Taki smo! Kregamo se in hudujemo, dokler se ne naveličamo. Potem pa gre vse lepo povrsti. Najprvo se najé Lojzek. On izprazni časih polovico lonca. Potem dobi Martinek, nato jaz in končno tudi Julka.

Ko se potolaži naša lakota, tedaj pa mine so-
vraštvo. Iz kota v kot letamo kakor metuljčki; le škoda,
da je naše bivališče tako ozko. Na ulico pa ne smemo,
ker se bojimo, da bi nas kdo ne zatožil mamici. Pa
bi tudi na ulico šli prav radi, ako bi le smeli.

Posebno Julko vleče na ulico. Pod okno se vstopi
in kaže navzgor s prstkom. Kočija se pelje mimo, in
Julka misli, da je ptiček poletel preko ulice...

Na večer postane naše bivališče popolnoma temno.
Luči ne smemo prižgati in tudi ne moremo; kolikrat
smo že iztikali po žveplenkah, pa jih nismo našli.

Julko je tako-le zvečer prav rado strah; tudi jaz
se bojim, ker je tako strašno temno okroginokrog.
Julko tedaj primem za rokco, in skupaj se tiščiva, ker
se mi zdi tako varnejše. Martinek in Lojzek pa stojita vsak v
svojem kotu in se pogovarjata. Navadno prične Martinek.

„Lojzek, ali si hud, da sem te udarij z žlico?“

— Nič nisem hud... Ali je tebe hudo bolelo,
ko sem te zlasal?...

„Bolelo, bolelo; pa zdaj ne več. — Lojzek, ali
je že pozno?“

— Pozno je že. Kmalu morajo priti mamica...

Tako se pogovarjata Martinek in Lojzek. Kmalu
nato pridejo mamica in prižgo luč.

„Mamica, jaz sem strašno lačen! Lojzek je po-
jedel pol lonca, in mi vsi trije pol,“ tako ondaj pri-
poveduje Martinek.

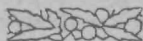
— „Le tiho, le tiho, otroci! Kmalu bo skuhana
večerja, potem pa pojedete spat...“ tako govore ma-
mica. Videti je, da so utrujeni in žalostni, ker imajo
mračne oči. Potem pa pristopi Julka k mamici in se jim
prime za krilce. Glavico skrije mamici pod predpasnik
in prične ihteti. — „Kaj pa ti je, moja mala?..“ vpra-
šujejo mamica in jo gladijo po laseh.

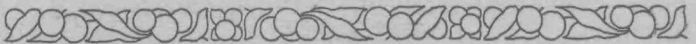
„Lačna... lačna...“

„Nič ne jokcaj, kmalu bo skuhano...“

In res je kmalu skuhana kava za večerjo. Po
večerji pa poležemo vsak v svoj kot in zaspimo. Drugi
dan pa spet po navadi. Tako je naše življenje v kleti.

A. P. Grigorjev.

Grabljica.

(K sliki.)

Na travniku radost
prebiva doma,
na licih in v srcih
veselje igra.

Vsem bilkam in cvetom
življenje konča,
grobove jim pridna
grabljica rahlja.

Kjer trava visoka
ponosno stoji,
nabrušena kosa
se v solncu blišči.

Med cvetjem in petjem premine
prehitro veselje nam čas.
Minilo tako bo rivljenje,
Ko smrt pokosila bo nas . . .

Fr. Ločniškar.

Čmrlji.

Črtica iz pomladnjih dni.

I.

Puzrov grič je bil v majevem cvetju. Spodnji del so tvorile obrežne njive, na katerih je zazelenela pozna koruza. Zraven koruze je poganjal krompir temnozelenе štible. Vrh rodovitnih njiv se je širil gozdič, ali bolje — grmičevje, med katerim se je tupatam pojavljala kakšna smrečica. Sicer pa se je razpletalo po bregu le jelševo in leskovo grmovje. Pod grmovjem je zelenela zajčja deteljica. Ob strani grmičevjain njiv je bil breg, ki je bil porastel z bujno travo. Tam so se širile tri vrste češpelj, in poleg je bila ena vrsta cepljencev. Drevo je stalo pri drevesu, in vsako je bilo enako oddaljeno od drugega. Kakor krdelo vojakov se ti je zdel ta drevesni red.

Trava je bila cvetoča. Med zelenimi bilkami so rastle „pušelci“; kiselice in travniške penuše so se majale na vitkih steblih. Po cveticah so brenčale čebele in čmrlji. Po bregu je letalo tudi nekaj sitnih trotov. V zraku so vršale muhe, kot bi se napravljale v vojsko. Čebele so odbrenčale čez Puzrov grič proti vaškim ulnjakom. Čmrlji pa so uhajali v gnezdo, ki so ga imeli med drevjem. Pri nekem cepljencu je bila v zemlji kotlica, in v njej so imeli čmrlji svoje domovje. Siv mah je pokrival njihovo gnezdo, kot pokriva slamnata streha preprosto kmečko domovje. V gnezdu pa je

bilo življenje. Satje je bilo prazno in s praznimi lončki je čakalo medu. Na velikem kosu satja, ki je čemel v sredi, je sedela mačica in valila. Na tem kosu je bilo že več lončkov polnih sladkega medu. Nekaj trotov se je venomer zaganjalo v marljivo mačico in ji hotelo posrkati, kar je bilo sladkega v lončkih. Mačica pa se ni dala užugati in je vztrajno odvrčala nadležne trote. Tedaj so se jeli počasi vračati čmrlji-delavci, ki so šli dopoldne po medu. Odložili so ga v lončke, potem pa so se sprijeli s troti. Pričelo se je silno vršanje in brenčanje. Delavci so zmagali ter potisnili lenive trote iz gnezda. Potlej so troti še nekaj časa brundali po zraku in slednjič odšli z vetrom. Delavci pa so šli zopet na delo in so prinašali medu svoji mačici, ki je pridno varovala mlade.

Drevje je odcvetevalo na bregu in je izgubljalo polagoma bele cvetove. Iz cvetov so se razvili sadi. Po češpljah so se že poznale in razločile med zelenimi listi drobne, zelenkaste češpljice. Na cepljencih pa je odpadlo vse cvetje in se ni razvilo v sad, ker so bila drevesca še premlada.

Puzrova mati in hčeri, Franca in Micka, so okopavali na njivah krompir. Pogovarjale so se o lepem dnevu in o letini, ki kaže, da bo letos dobra, če bo božja volja. Mali, devetletni Stanko pa se je igral na vrtu pod drevjem poleg njiv. Trgal je travniške penuše in jih je zbiral v vence. Na neki penuši pa je dobil čmrlja, ki je srkal med iz čašice. Stanko je imel posebno veselje do čmrljev. Ljubil je te pridne živalce in nikoli ni storil nobeni nič žalega. Ko je ugledal tega čmrlja, mu je šinila v glavo misel: „Kaj bi bilo, ko bi jaz po temle čmrlju izvedel za njihovo gnezdo?“ Stanko je izpustil čmrlja, da je odletel. Potlej pa mu je sledil. Čmrlj je letel od cvetice do cvetice, Stanko pa počasi in skrivaj za njim. Nazadnje je odbrenčal čmrlj proti gnezdu, in Stanko spet za njim. Parkrat je obletel čmrlj gnezdo, nato pa je smuknil pri odprtini noter. Veselo in poskakovaje je tekel Stanko na njivo k materi in sestrama. Povedal jima je, da je zasledil čmrljevo gnezdo in da jih bode takoj danes zvečer ogrebel.

„Pojdi, pojdi, ti in tvoji čmrlji,“ so se oglasili mati. „Delati se uči, delati, da nam boš kaj pomagal. Devet let si že star, pa še nič ne znaš.“ Stankota so te besede dirnile neprijetno.

„E, mati, pustite ga, naj se veseli, dokler je še mlad. Saj ga bo veselje kmalu minilo,“ je menila Franca, da spravi Stankota iz zadrege.

„Pustimo mu to veselje,“ pristavi Micka.

„No, saj mu nič ne branim, samo da je priden in da nam ne nagaja.“

Te materine besede so potolažile užaljenega Stankota. Poskočil je in zletel v grmovje. Tam je odrezal dolgo drenovo palico. Nato je šel vrh griča in se oziral v dolino. Tam zdolaj je uzrl Jurhčevega Franceta.

„Na korajžo, Jurhčev France, na korajžo, če te je kaj!“ je zavpil Stanko. Njegov glas se je razlegnil po dolu prav do velikoligojniških gričev. V dolini se je Jurhčev France odzval prešernemu klicu Stankotovemu:

„Na korajžo, Puzrov Stanko, pa pojdi ti dol, če si za kaj. Lažje greš dol kot jaz gor. Na korajžo!“

In še bi bila vpila in klicala drug drugega na korajžo, da niso medtem Puzrova mati poklicali Stankota, češ, da je treba odriniti proti domu. Še glasni „na korajžo“ je zavpil Stanko v pozdrav Jurhčevemu Francetu in odšel je z materjo in sestrama po griču navzdol. Samprisebi pa si je mislil: „E, da bi Jurhčev France vedel za moje čmrlje, koj bi mi jih ogrebel in odnesel. Ha, ha, to je dobro, da ne vé. Pa tudi izvedel ne bo. Še danes jih bom ogrebel.“

Senca se je bolj in bolj krčila, solnce pa se je višalo na obzorju. Poldne se je bližalo.

II.

Da bi vi vedeli, koliko je imel Puzrov Stanko opraviti s tistim panjem! Mislil je in mislil, kje bi dobil kakšno škatlo, da bi vanjo ogrebel čmrlje. Stopil je k Balkovim, in Balkov oče so mu dali cigaretno škatlo. Prvi hip je bil Stanko s škatlo zadovoljen. Ko je pa začel premišljati, da je čmrljev veliko gnezdo,

je spoznal, da bo ta škatla premajhna za vse čmrlje. Sklenil je torej, da jih bo razdelil v dva dela in jih ogrebel v dve cigaretni škatli. To upanje pa mu je popolnoma podrl Mačkov France. Povedal mu je namreč, da čmrlji ne obstanejo v cigaretni škatli. Stari uidejo, ker jim tobak prav ne diši, mladi, ki so se jedva izlegli, pa poginejo. Zato z cigaretno škatlo ne bo nič, ker ima vonj po tobaku. Svetoval pa mu je Mačkov France, da naj poišče kako tenko deščino, in iz nje mu France napravi lep panj. Stanko je izprevidel, da je Francetov nasvet pameten. Opustil je torej svoje prejšnje naklepe in se je držal Francetovega nasveta.

Stanko je poiskal doma za stražjo deščico, katero sta potem z Mačkovim Francetom prežagala in napravila iz nje šest stranic. Sprednji stranici sta vrezala malo odprtino, spodnjo pa sta pustila malo daljšo od ostalih. Nato sta zbila te deščice — in nastal je panj. Pa še dosti čeden in primeren je bil. Tako se je Stankotovo upanje udeležovalo. Toda vprašanje, na katerega Stanko ni vedel odgovora, je bilo: Kdo mu bo ogrebel čmrlje?

„France, ali mi jih boš ogrebel?“

„Bom. Kdaj pa?“

„Danes proti večeru.“

„Dobro. Veš kaj, Stanko! Bitničevega Toneta pojdiva vprašat, če bo šel z nama. On zna dobro ogrebat čmrlje. Tolikokrat jih je že ogrebel.“

„Pa pojdiva. S Tonetom sva prijatelja; gotovo mi jih bo šel ogrebst.“

In udarila sta jo proti Bitničevim. Že oddaleč sta uzrla Toneta, ki je pomagal svoji sestri Urši in Skledarjevi Marijani sekati hosto.

„Tone, pojdi sem! Imava ti nekaj povedati.“

Tone je odložil sekiro in je stopil k prihajajočima.

„Ali boš šel z nama danes proti večeru, bomo šli ogrebst čmrlje?“

„Zakaj pa ne! Z vama pa zmerom, kadar hočeta.“

Po tem razgovoru so jo krenili na Bitničev breg. Tam pri kozolcu so se ustavili. Pa kmalu jim je bilo dolgčas. Do večera je bil še čas.

„Pojdimo se loviti,“ se oglasi Mačkov France!

„Dobro,“ pritrdita tovariša, „pa se pojdimo.“

„Najprej,“ se oglasi Tone, „lovi ti France Stankota. In sicer tja do Leskovca. Pri leskovem studentu se ustavita. Če boš ti ujel Stankota, naj nazajleté Stanko tebe lovi; če ga pa ne boš ujel, pa ga lovi še nazaj do naše hiše.“

„Velja,“ pritrdita France in Stanko oba hkrati.

„Jaz pa toliko časa tukaj počakam, dokler se vidva ne vrmeta. Potlej bo pa eden izmed vaju mene lovil in bo drugi počival. In tako dalje, dokler se ne bomo upehali.“

Stanko in France sta zdirjala proti Leskovcu. Leskovec je dobrih pet minut oddaljen od Bitničeve hiše. Tam je studenec istega imena, ki ima jako mrzlo in zdravo vodo. Kadar je v vasi kdo bolan in si zaželi vode, mu vsekdar prineso leskovčeve, ker trdijo, da je zdravilna.

Tone nekaj hipov gleda za letečima, potem se pa obrne proti hiši. Sestra Urša in Skledarjeva Marijana, ki sta vse to videla, pokličeta Toneta.

„Ti slišiš, Tone,“ pravi poredno Skledarjeva Marijana. „V kuhinjo pojdi, pa vzemi en korec vode. S tisto vodo pa pojdi tamle gori na Urbančevo hruško. Kadar bosta onadva tekla nazaj, pa ju oblij. Tako ju boš prav ostrašil.“

Tone se je smejal, da je tolkel z rokami po koljenih. Zletel je v kuhinjo in storil vse natanko, kakor mu je prigovarjala Skledarjeva Marijana.

Urbančeva hruška stoji kakih sto korakov od Bitničevega kozolca v bregu. Je pa precej velika in razširja svoje košate in močne veje nad stezo, ki vodi v Leskovec. Tone je bil s korcem vode hitro na nji. Sedel je med dve veji in oprezno čakal, da se France in Stanko pripodita. In ugledal ju je, ko sta prisopihala vsa izmučena od dolgega teka proti hruški in se ji vedno bolj bližala.

Tone je nastavil korec, da izlije vodo. France je v silnem diru stekel mimo hruške, na Stankota pa je padla voda . . .

Tone se je zasmejal na hruški; ej, malo je manjkalo, da ni padel z nje. Stanko je pa gledal pod hruško,

odkod je prišel nanj tako močan, a nepričakovan dež. Medtem je splezal Tone s hruške in se porogljivo rogal Stankotu, ki ni vedel, kaj bi počel. Pred Bitničevo hišo sta se režali Urša in Marijana, in pred kozolcem se je valjal France od smeha po travi.

III.

Jurhčevemu Francetu v dolini se je čudno zdelo, kako da je Stanko naenkrat obmolknil s svojo korajžo. Ni namreč vedel, da je Stanko odšel z materjo in sestrama domov. Zahotelo se mu je po Stankotu in zaželel si je igre z njim. Ucvrl jo je navkreber po lazih na grič. Solnce mu je nagajalo s svojimi toplimi, opoldanskimi žarki in pomaknil si je klobuk nižje na čelo. Bučele so brenčale po cvetlicah in med njimi je uzrl tupatam kakega črnega čmrlja.

„Stanko se mi je gotovo skrilo kje gori na griču. Poznam ga dobro. Navit je in rad si privošči tako šalo. Pa mene ne bo prevaril. Ga bom že našel. Še prej, kot si domišlja. Čak, Stanko!“

Kot zajec je zdirjal Jurhčev France po Puzrovem griču navzgor. Tam v vrtu med sadjem pa se je vlegel v travo. Zrl je v lepo višnjevo nebo, in v žarko solnce so se upirale njegove oči. Tako je ležal nekaj časa, kar začuje brenčati poleg sebe na cvetki čmrlja. Skoči pokoncu in opazuje živalco. V tem hipu pa se odpre njegovemu pogledu drug prizor. Tam pod mladim cepljencem sta letala dva čmrlja okrog debla in po kratkem presledku sta smuknila v gnezdo. France pa je z bistrimi očmi opazil, da je za njima ušel v gnezdo tudi trot.

„Aha, jih že imam! Čmrlji, čmrlji, čmrlji! He, če bi Stanko vedel zanje, bi jih že zdavnaj ne bilo več na tem kraju. Pa kako veliko gnezdo imajo! Bog ve, če imajo tudi veliko satja. Naj pogledam.“

France stopi bliže h gnezdu. Previdno odgrne z roko mah in debelo pogleda v gnezdo.

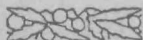
„Joj,“ se začudi, „joj, koliko satja imajo! To so dobri čmrlji! Poskrbeti moram, da jih hitro ogrebem, dokler kdo drugi ne izve, zanje. Ti bodo imeli medu! In lahko ga bom še tudi jaz srkal s slamno bilko. Ne

bo napačno. In jeseni bom imel toliko medu, kot ga ima kovačev Andrejče od svojih čebel iz treh let skupaj.“

Vse se je vrtelo okrog Franceta. Tisoč misli mu je vstajalo v glavi.

Na vasi je zazvonilo poldne, in France je odhajal s Puzrovega griča, moleč angelovo češčenje.

(Konec prih.)

Ob solnčnem mrku.

(Basen.)

Volk lisica sta se pogovarjala blizu globokega prepada.

Nastopal je baš popolni solnčni mrk.

„Kaj se že noči?“ vpraša začudeno volk.

„Kamo! Komaj poldne je,“ dé mirno lisica.

„Kaj je to?“ bara volk, kazaje na potemnelo nebo.

„Saj vidite,“ pravi resno lisica — „solnce umira!“

„In kaj bo potem?“ reče volk plašno.

„Večna tema, stric. Konec sveta bo. No, pa jaz se tega že privadam, ker vidim tudi o polnoči. Ali, vi ste ponoči slepi in takole počasi boste glada vzeli konec... Najhujšemu sovražniku ne bi želela kaj takega. Pomilujem vas! Ali veste kaj? Skočite rajše v ta prepad, dokler vidite, kam...“

„Jej, jej...!“ zatuli volk in plane v globočino.

„Bedak!“ se zasmije lisica, „kdor ne upa moško prenesti nesreče, ta ni vreden, da živi. — Ha ha! Jaz vidim tudi v črni polnoči — kadar svetijo zvezde ali luna... Zdaj pa ležem tu, in ko se zopet zdani, pojdem dalje...“

Zvonimir Maslè.

Nevednost.

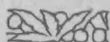
Mali naš Tonček
nič še ne zna.
kak so nemodre
želje srca,
ki jih o zvezdah,
solncu ima.

Zvezde prešteva,
misli tako,
da se jih z gore
prime lahko,
v kočico mračno
vzame s sabo.

Z drobno ročico
sega gor v zrak,
da bi odtrgal
solncu kak trak,
v koči razvil ga,
kadar bo mrak.

Zarja mladosti
njemu žari;
v sanjah nevednih
srečno živi;
skrb mu mladostnih
dni ne kali

Mokriški.

Kratkočasnice.

1. **D o b e r s v e t.** Čevljarski mojster: „Ti Janez, od jutri naprej bomo začeli delati zjutraj ob šestih in bomo nehali zvečer ob osmih.“ — Pomočnik: „Ali bi ne bilo ravnotako dobro, če bi začeli zjutraj ob osmih in bi nehali zvečer ob šestih?“

2. **U p n i k:** „Zadnji krat vas vprašam, ali mi plačate ali ne?“ — **D o l ž n i k:** „No, hvala Bogu, da bo zdaj konec tega izpraševanja?“

3. **P r a v i b e r a č.** Gospod: „Nate, ubožček, ki ste slepi, 20 vinarjev.“ — **B e r a č:** „Ali sem tudi gluhi — morda mi boste dali tudi za to kaj?“

Odgovor na šaljivo vprašanje v št. 5.

Le **ponujanje** je bilo zastoj = brezuspešno.

Prav so odgovorili: Močnik Pavla, učenka VII. razreda v Idriji; Svetina Ida v Pliberku; Rott Mera v Krašnji.